

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
57 0 Ps 100856 17 Rev
Banjaluka, 01.8.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Rose Obradović, kao predsjednika vijeća, Darka Osmića i Biljane Tomić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca Fond RS a.d. B.L., protiv tuženog ET d.o.o. G. koga zastupa punomoćnik M. P., advokat iz B.L., radi obaveznog zaključenja ugovora o prodaji akcija i isplate, odlučujući o reviziji tuženog, izjavljenoj protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci 57 0 Ps 100856 16 Pž osd 24.02.2017. godine, na sjednici održanoj 01.8.2018. godine donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 100856 12 Ps od 13.09.2016. godine obavezan je tuženi ET d.o.o. G. da, kao kupac, zaključi sa tužiocem Fond RS, a.d. B.L., kao prodavcem, ugovor o prodaji 31.301 akcije sa pravom glasa emitenta CS a.d. G., lokalne oznake ... po cijeni od 2,50 KM po akciji uz obavezu tuženog da na osnovu tog ugovora za sticanje vlasništva na 31.301 akciji sa pravom glasa emitenta CS a.d. G. isplati tužiocu iznos od 78.252,50 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 08.09.2006. godine pa do isplate, a sve u roku od 30 dana od dana prijema presude, a u protivnom takav ugovor će u svemu zamjeniti ova presuda.

Odbijen je dio tužbenog zahtjeva za isplatu zakonske zatezne kamate na iznos od 78.252,50 KM za period od 24.10.2005. godine do 08.09.2006. godine, kao neosnovan.

Obavezan je tuženi da tužiocu nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.370,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana presuđenja pa do isplate, a sve u roku od 30 dana pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci 57 0 Ps 100856 16 Pž osd 24.02.2017. godine žalba tuženog je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Odbijen je zahtjev tuženog za naknadu troškova žalbenog postupka.

Blagovremenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužitelj zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava s prijedlogom da se revizija usvoji i pobijana presuda preinači tako da se u cjelosti odbije tužbeni zahtjev ili da se revizija usvoji, pobijana presuda ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužitelj pobija navode revizije i predlaže da se revizija odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet odlučivanja u ovom parničnom postupku je zahtjev tužitelja kojim traži da tuženi zaključi ugovor o prodaji 31301 akcija sa pravom glasa emitenta CS a.d. G., po cijeni od 2,5 KM po akciji i obaveže tuženi da na osnovu tog ugovora isplati tužitelju iznos od 78.252,50 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 24.10.2005. godine.

Raspravljajući o ovako postavljenom tužebenom zahtjevu prvostepeni sud je utvrdio: da je tuženi dana 29.06.2005. godine kupovinom na berzi stekao vlasništvo na preko 25% (25,00016%) akcija emitenta CS a.d. G. čime je za njega nastala obaveza objavljivanja ponude za preuzimanje akcionarskog društva; da takvu ponudu tuženi nikad nije objavio; da je rješenjem Komisije od ... godine utvrđena obaveza tuženog i naloženo mu da u roku od 15 dana podnese zahtjev Komisiji; da obavezu nametnutu naprijed navedenim rješenjem tuženi nije izvršio; da je tuženi pokrenuo upravni spor protiv navedenog rješenja Komisije kod Okružnog suda u Banjaluci i da je ta tužba odbijena presudom U-704/05 od 08.9.2006. godine; da tuženi ni nakon donošenja navedene presude nije pokrenuo postupak objavljivanja ponude za preuzimanje; da tužitelj posjeduje ukupno 31301 akcija sa pravom glasa emitenta; da je cijena tih akcija prema odredbama Zakona o preuzimanju akcionarskih društava ("Službeni glasnik RS" broj 64/02-II dio-u daljem tekstu: ZOPAD) iznosi 2,5 KM po akciji i da je ukupan iznos vrijednosti akcija tužitelja 78.252,50 KM.

Imajući u vidu ovako utvrđeno činjenično stanje, prvostepeni sud nalazi da je tuženi sticanjem vlasništva nad više od 25% akcija sa pravom glasa emitenta CS a.d. G. bio u obavezi objaviti ponudu za preuzimanje temeljem odredbe člana 4. stav 1. ZOPAD, da nije postupio po toj obavezi i da tužitelj po odredbi člana 30. stav 8. istog Zakona ima pravo zahtijevati obavezno zaključenja ugovora o prodaji akcija pod kojima se morala objaviti ponuda za preuzimanje, pa je udovoljio glavnom tužbenom zahtjevu.

U pogledu zakonske zatezne kamate na utvrđeni iznos vrijednosti akcija prvostepeni sud je dosudio tu kamatu od dana 08.9.2006. godine kao dana pravosnažnosti rješenja Komisije broj ....., dok je u preostalom dijelu zahtjev za zakonsku zateznu kamatu od 24.10.2005. godine do 08.9.2006. godine odbio.

Odlučujući o žalbi tužitelja izjavljenoj protiv prvostepene presude, drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja i pravno shvatanje prvostepenog suda te je žalbu odbio, a prvostepenu presudu potvrdio.

Odluke nižestepeni sudova su na zakonu zasnovane.

Prije svega, u pogledu navoda revizije u kojima se revident poziva na odredbe ZOPAD ("Službeni glasnik RS" broj 65/08, 92/09 i 59/13), valja naglasiti da je relevantan propis za razrješenje ovog spora ZOPAD objavljen u "Službenom glasniku RS" broj 64-II dio, a ne kasnije doneseni ZOPAD objavljen "Službenom glasniku RS" broj 65/08, 92/09 i 59/13) na čemu insistira revident. Naime, odredbom člana 50. ZOPAD ("Službeni glasnik RS" broj 65/08) propisano je da stupanjem na snagu tog zakona prestaje da važi ZOPAD ("Službeni glasnik RS" broj 64/02-II dio), dok je odredbom člana 49. stav 1. istog Zakona, koji nije izmjenjen naknadnim izmjenama i dopunama, propisano da će se postupci preuzimanja početi prije stupanja na snagu ovog zakona, nastaviti po odredbama Zakona o preuzimanju akcionarskih društava ("Službeni glasnik RS" broj 64/01-II dio).

Ako je obaveza objavljivanja ponude nastala po ZOPAD ("Službeni glasnik RS" broj 64/02-II dio), a postupak nije pokrenut do dana stupanja na snagu ovog zakona, postupak preuzimanja sprovede se po odredbama ovog zakona.

U konkretnoj situaciji, obaveza objavljivanje ponude za tuženog je nastala po odredbama ranijeg ZOPAD po kojim odredbama je postupak preuzimanja i započet (donošenje rješenja Komisije ..... od 22.8.2005. godine) pa se imaju primijeniti odredbe tog zakona.

Zbog navedenog, neosnovan je prigovor revidenta da pobijana presuda nema osnov i da se sudovi pogrešno pozivaju na odredbe člana 12. člana 13 i člana 30. ZOPAD. Naime, upravo navedene odredbe relevantnog zakona propisuju sadržaj ponude za preuzimanje (član 12.), obavezu i postupak objavljivanja ponude (član 13.) i mogućnost svakog akcionara emitenta da putem nadležnog suda zahtijeva obavezno zaključenja ugovora o prodaji akcija pod uslovima pod kojima je morala biti objavljena ponuda za preuzimane (član 30. stav 8.).

Neosnovan je prigovor revidenta kojim tvrdi da su sudovi pogrešno odlučili o prigovoru zastare potraživanja istican od strane tuženog tokom postupka te da su pogrešno primijenili odredbu člana 45. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ" br. 29/78, 39/85 i 57/89, te "Službeni glasnik Republike Srpske" broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04 – u daljem tekstu: ZOO).

U pogledu primjene odredbe člana 45. ZOO treba naglasiti da se ta odredba (stav 3.) odnosi na rokove za zaključenje glavnog ugovora u odnosu na rokove predviđene predugovorom. U konkretnoj situaciji stranke nisu zaključile nikakav predugovor, nego je obaveza tuženog za objavljivanje ponude i zaključenjem ugovora o kupovini akcija nastala po samom zakonu (kupovinom više od 25% akcija emitenta) što difinitivno nema nikakvu sličnost sa zaključenjem predugovora u smislu odredbi ZOO.

Nadalje, pravilno oba nižestepena suda nalaze da na zastarjelost potraživanja tužitelja, odnosno na obavezu tuženog za zaključenje ugovora o kupovini akcija nije moguće primijeniti rokove zastarjelosti iz odredbe člana 374. ZOO koji se odnose samo na potraživanje pravnih lica iz ugovora o prometu robe i usluga. U konkretnoj situaciji ne radi se ni okakvom prometu robe ili usluga, nego o obavezi objavljivanje odluke za preuzimanje a.d.CS G. Ova obaveza tuženog nastala je, kako je ranije

rečeno, po samom ZOPAD, a deklaratorno je utvrđena rješenjem Komisije ... od 22.08.2005. godine koja je postala pravosnažna donošenjem odluke Okružnog suda u Banjaluci u upravnom sporu broj U-704/05 od 08.9.2006. godine kojim je tužba tuženog u ovoj parnici odbijena.

Odredbom člana 379. stav 1. ZOO koja se u ovoj situaciji ima primijeniti, propisano je da sva potraživanja koja su utvrđena pravosnažnom sudskom ili odlukom drugog nadležnog organa, ili poravnanjem pred sudom ili drugim nadležnim organom, zastarjevaju za 10 godina, pa i ona za koja Zakon predviđa kraći rok zastarijelosti.

Zastarni rok od 10 godina ima se primijeniti od dana pravosnažnosti relevantne odluke-08.9.2006. godine, što znači da je isticao 08.9.2016. godine. Prema stanju spisa tužba u ovoj pravnoj stvari podnesena je prvostepenom sudu 22.11.2012. godine, što znači prije isteka zastarnog roka, odakle proizlazi da su pravilno odlučila oba nižestepena suda kad su odbili prigovor zastarijelosti potraživanja istican tokom postupka od strane tuženog.

Potpuno je nejasan prigovor revizije koji se odnosi na dosuđenu zakonsku zateznu kamatu. Naime, revizijom se prigovara na zakonsku zateznu kamatu dosuđenu od 22.8.2005. godine iako prvostepenom presudom kamata nije dosuđena od tog datuma, nego od 08.9.2006. godine kao dana pravosnažnosti rješenja Komisije 22.08.2005. godine, što je pravilno. Odlukom Okružnog suda Banjaluka kojom je odbijena tužba tuženog u upravnom sporu nije ostavljen nikakav paricioni rok za izvršenje obaveze o kom govori revizija, pa se dalje obrazlaganje ovog prigovora revizije ukazuje suvišnim.

Bez značaja je i prigovor revidenta koji se odnosi na izreku prvostepene presude, odnosno tvrdnja revidenta da je takvu presudu nemoguće izvršiti zbog nerješene pitanja prenosa prava na akcijama. Prvostepenom presudom uz nametnutu obavezu tuženog na zaključenje ugovora o prodaji akcija, „obavezuje tuženi da na osnovu tog ugovora **za sticanje vlasništva** na 31301 akciji sa pravom glasa emitenta“...

Ovaj sud nalazi da je takav zahtjev tužitelja, odnosno izreka prvostepene presude potpuno izvršiva i podobna za sticanje vlasništva tuženog nad akcijama tužitelja. Osim toga, u pogledu prenosa prava vlasništva na akcijama pravilno drugostepeni sud ukazuje na odredbu člana 9. stav 1. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti (“Službeni glasnik RS” broj 92/06) prema kom pravni osnov za sticanje i prenos prava iz hartija od vrijednosti je pravni posao koji ima za cilj sticanje i prenos prava vlasništva, akt suda ili drugog nadležnog organa, a stavom 3. istog člana je propisano da se prava i obaveze iz hartija od vrijednosti stiču, prenose i ograničavaju njihovim upisom na račune u registar.

Ostali prigovori revizije koji se odnose na profiliranost vještaka ekonomske struke čiji je nalaz korišten kao dokaz u ovom postupku i nemogućnost tuženog da pribavi knjigovodstvenu dokumentaciju emitenta CS a.d. G. ne mogu imati uticaj na ishod ovog revizionog postupka. Isti prigovori isticani su i u žalbi, a drugostepeni sud ih je pravilno ocijenio u skladu sa odredbom člana 231. Zakona o parničnom postupku (“Službeni glasnik RS” br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 -u daljem tekstu: ZPP), o čemu je dao razloženo obrazloženje koje u cjelosti prihvata i ovaj sud.

Prema navedenom, pobijana presuda nema nedostataka na koje se ukazuje revizijom, niti onih na koje sud pazi po službenoj dužnosti, pa je o reviziji tuženog odlučeno kao u izreci temeljem odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća
Rosa Obradović

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarne
Amila Podraščić